

Salvatorul făgăduit - Roger Liebi

Introducere

Pentru a putea aborda în detaliu profeția mesianică, trebuie mai întâi să se facă câteva precizări de bază cu privire la originea și transmiterea Vechiului Testament (VT).

Vechiul Testament a fost scris în ebraică și aramaică pe o perioadă de peste 1000 de ani. Cele mai vechi părți au fost scrise cel mai târziu în timpul lui Moise (aproximativ 1600 î.Hr.)¹. Cartea profetului Maleahi este ultimul document al Vechiului Testament. Ea datează din jurul anului 420 î.Hr.

Citind Vechiul Testament, se primește o impresie profundă despre nostalgia și a dorința după un Salvator care urma să vină, Mesia, care va elimina toate problemele omenirii și va introduce dreptatea eternă. Acest Mesia promis este descris în scrierile Vechiului Testament până în cele mai mici detalii. Totuși, în mod surprinzător, există multe pasaje care vorbesc despre un „*Mesia suferind*”, care va fi urât, respins și ucis cu cruzime de propriul Său popor, în timp ce El va suferi pentru păcatele multora. Pe de altă parte, se vorbește despre un „*Mesia triumfător*”, care la sosirea Sa va instaura o domnie de pace glorioasă la nivel mondial. Cum putem împăca tensiunea dintre aceste reprezentări diferite ale unicului Mesia, fără să ne contrazicem? Paradoxul aparent este ușor de rezolvat, dacă ținem seama că aceste două descrieri diferite se referă la două apariții separate în timp ale unuia și aceluiași Mesia.

Profețiile despre „*Mesia triumfător*” sunt încă viitoare pentru noi astăzi, dar cele despre „*Mesia suferind*” au fost complet împlinite în trecut.

În privința acestora este vorba de peste 330 de profeții uimitor de precise și extrem de diferențiate. În cele ce urmează, se va dovedi cu dovezi istorice că ele au fost împlinite cuvânt cu cuvânt în Isus istoric din Nazaret. Însă, mai întâi trebuie explicat faptul că aceste profeții nu pot fi în niciun caz falsuri inserate ulterior.

În anii 1947-1956, au fost descoperite manuscrise biblice în 11 peșteri din Qumran, la Marea Moartă.² Ele au provocat o senzație fără precedent în întreaga lume. În aceste manuscrise, dintre care unele datează din perioada precreștină, sunt documentate toate cărțile VT, cu excepția cărții Estera.

Deoarece o mare parte din profețiile mesianice se găsesc în cartea profetului Isaia, descoperirea unui pergament Isaia complet are o mare importanță. Textul este scris pe pergament din piele de capră, în ebraică nevocalizată. Sulul, cusut din pergamentul a șaptesprezece capre, are o lungime de 7,34 metri și o lățime de 26 cm. Starea de conservare uimitor de bună a acestui sul este de-a dreptul senzațională.

¹ Pentru calculul datelor cronologice din Vechiul Testament compară cu „*Zur Chronologie des AT, Script*”, autor Roger Liebi, 2006 (gratis pe E-mai: info@rogerliebi.ch).

² Manuscrisele biblice de la Qumran au fost date publicității în traducere în limba engleză, adunate într-un volum: ABEGG, M./FLINT, P./ULRICH, E: *The Dead Sea Scrolls Bible, The oldest known Bible translated for the first time into English*, San Fransisco 1999.

Pe baza cercetărilor paleografice și a datării prin metoda C14 la ETH Zurich, acest manuscris a fost datat în jurul anului 125 î.Hr.³ Cu mulți ani în urmă, Prof. Dr. André Lamorte a avut dreptate în evaluarea vârstei acestui manuscris: „Sulul Isaia complet este acum considerat definitiv ca fiind copiat înainte de era creștină. Experții în acest domeniu au, în general, opinii diferite, plasându-l între începutul secolului 1 și sfârșitul secolului al 2-lea î.Hr.”⁴

Deoarece toate pasajele mesianice din cartea lui Isaia se regăsesc în acest sul, este absolut imposibil să ne îndoim de autenticitatea sa.

Astăzi, acest sul se află în posesia statului Israel. De asemenea, el a fost fotografiat în dimensiunea sa originală și publicat în întregime. Prin urmare, el este acum disponibil, pentru oricine este interesat, în această formă în cartea „Scrolls from Qumran Cave I”⁵.

Autenticitatea profețiilor mesianice din celelalte cărți ale Vechiului Testament poate fi de asemenea dovedită prin manuscrisele de la Marea Moartă. Frank Moore Cross scrie în cartea sa „Die antike Bibliothek von Qumran und die biblische Wissenschaft” că descoperirile de manuscrise de la Qumran fac imposibilă plasarea oricărei cărți a profețiilor din urmă sau mai de demult (ca să nu mai vorbim de Pentateuh) mai târziu de începutul secolului al II-lea î.Hr.⁶

Profețiilor de demult le aparțin cărțile Iosua, Judecători, 1 și 2 Samuel și 1 și 2 Împărați, în timp ce ultimilor profeți le aparțin cărțile Isaia, Ieremia, Ezechiel, Osea, Ioel, Amos, Obadia, Iona, Mica, Naum, Habacuc, Țefania, Hagai, Zaharia și Maleahi. Pentateuhul cuprinde cele cinci cărți ale lui Moise. Prin aceasta devine foarte clar, că toate aceste cărți au fost scrise în perioada precreștină.

Întrucât în cele ce urmează sunt citate și multe profeții mesianice din Psalmi, aș dori să atrag atenția în mod special asupra descoperirii manuscrisului unei Psaltiri din secolul al II-lea î.Hr.⁷

Din cartea profetului Daniel au ieșit la lumină opt fragmente. Data de proveniență a acestor manuscrise din peșterile I, IV și VI se întinde în perioada 125-50 î.Hr.⁸

Pe lângă aceste descoperiri de manuscrise de la Qumran, există o altă dovadă a autenticității

³ ABEGG, M./FLINT, P./ULRICH, E: *The Dead Sea Scrolls Bible, The oldest known Bible translated for the first time into English*, ibidem, pag. 267.

⁴ Lamorte, A: *Israel – sein Land und sein Buch*, Beatenberg 1970, pag. 28; greșeala de traducere a versiunii în limba germană corectată conform: Lamorte, A: *Les découvertes archéologiques de la mer morte – fantaisie ou histoire?*, Bevaix, pag. 34.

⁵ Trever, J.C.: *Scrolls from Qumran Cave I (The Great Isaiah Scroll)*, Ierusalim 1972.

⁶ Cross, F.M.: *Die antike Bibliothek von Qumran und die biblische Wissenschaft*, Neukirchen-Vluyn 1967, pag. 154.

⁷ Cross, F.M.: ibidem, pag. 155.

⁸ ABEGG, M./FLINT, P./ULRICH, E: *The Dead Sea Scrolls Bible, The oldest known Bible translated for the first time into English*, San Fransisco 1999, pag. 482

profețiilor mesianice: existența traducerii alexandrine a Vechiului Testament. În jurul anului 285 î.Hr. - adică în timpul domniei împăratului egiptean Ptolemeu al II-lea Philadelphus - s-a început traducerea în limba greacă a întregului Vechi Testament. Potrivit tradiției, 72 de învățați iudei au lucrat la această traducere, motiv pentru care ea poartă numele de *Septuaginta*.⁹

Aristobulus, un iudeu, a scris la începutul secolului al II-lea î.Hr. că traducerea Legii în greacă a fost finalizată în timpul domniei lui Ptolemeu Philadelphus.¹⁰ Termenul „Lege” este adesea folosit pentru a descrie cele cinci cărți ale lui Moise, dar se poate referi și la întreg Vechiul Testament.¹¹ Conform mărturiei lui Aristobulus, este posibil ca traducerea întregului VT să fi fost deja disponibilă la sfârșitul secolului al III-lea î.Hr. În orice caz, este sigur că a fost finalizată înainte de anul 130 î.Hr. întrucât din prologul cărții lui Isus Sirah, care a fost scris în această perioadă, reiese clar că traducerea Septuaginta a inclus atunci întregul VT. Acolo se spune:

„Căci ceea ce este scris în ebraică nu se citește așa de bine când este tradus într-o altă limbă. Nu numai cartea mea, ci și Legea însăși, profeții și celelalte cărți se citesc mult diferit atunci când sunt rostite în limba lor.”¹² Expresia „Legea și profeții și celelalte cărți” este folosită dacă se vrea să se accentueze în mod deosebit că este vorba de întregul VT. Traducerea alexandrină există și astăzi.¹³ Dacă, deci, întregul VT fusese deja tradus din ebraică în greacă cel târziu în secolul al II-lea î.Hr., cum ar putea fi profețiile mesianice falsuri introduse mai târziu în el?

Există diverse surse istorice, care pot dovedi împlinirea profețiilor despre Mesia. O mare importanță trebuie acordată istoricului iudeu Josephus Flavius (37-100 d.Hr.), deoarece în cele două lucrări ale sale „De bello Judaico” (Istoria războiului iudaic)¹⁴ și „Antiquitates Judaicae” (Antichități iudaice)¹⁵ scrie foarte mult despre istoria iudeilor din anul 175 î.Hr. până în anul 70 d.Hr. De asemenea, ar trebui să se acorde atenția cuvenită surselor și mărturiilor lui Tacitus (55 - ca. 118 d.Hr.), Thallus (ca. 52 d.Hr.), Tertullian (secolul al II-lea d.Hr.), Cassius Dio (secolele al 2-lea/3-lea d.Hr.), Julius Africanus (secolul al 3-lea d.Hr.) și Talmudul babilonian¹⁶.

⁹ Cuvântul latin „Septuaginta” înseamnă șaptezeci.

¹⁰ *The Septuagint Greek and English*, Bagster and Sons Ltd., London, Introduktion, S. I.

¹¹ *The Septuagint Greek and English*, Bagster and Sons Ltd., London, Introduktion, S. I. Compară Ioan 10.34 cu Psalmul 82.6 și 1 Corinteni 14.21 cu Isaia 28.11,12.

¹² Biblia tradusă de Luther (cu Apocrife în anexă), Stuttgart 1955, pag. 31.

¹³ Ediția standard a Septuagintei: *SEPTUAGINTA*, editor Alfred Rahlfs, Stuttgart 1935.

¹⁴ Ediții de text recomandabile: FLAVIUS, J.: *Geschichte des Jüdischen Krieges, aus dem Griechischen* de Heinrich Clementz, Tel Aviv 1977/78; FLAVIUS, J.: *Der Jüdische Krieg (DE BELLO JUDAICO), Griechisch und Deutsch*, editor Michel, Otto și Bauernfeind, Otto, vol. 1, ediția a 3-a Darmstadt 1982, vol. 2.1, Darmstadt 1963, vol. 2, Darmstadt 1969, vol. 3, Darmstadt 1969.

¹⁵ O ediție bună în limba germană: FLAVIUS, J.: *Jüdische Altertümer*, tradus de Heinrich Clementz, ediția a 10-a, Wiesbaden, fără an.

¹⁶ Ediția textului Talmudului: traducere completă în limba germană, GOLDSCHMIDT, L.: *Der Babylonische Talmud, neu übertragen durch L. Goldschmidt*, 12 volume, ediția a 2-a, Berlin 1964-1967. Ediția textului de bază

Cu toate acestea, cea mai mare importanță trebuie atribuită, fără îndoială, Noului Testament (NT). Potrivit lui Kurt Aland, fostul director al Institutului vest-german pentru cercetarea textuală a Noului Testament din Münster, NT a fost transmis prin aproximativ 5300 de manuscrise¹⁷. La toate acestea se adaugă peste 9.000 de manuscrise ale vechilor traduceri și zeci de mii de citate biblice ale așa-numiților Părinți ai Bisericii¹⁸. Aceste texte garantează o transmitere de încredere și literală a NT. Diferența de timp dintre manuscrisul original propriu-zis și cele mai vechi manuscrise transmise este de numai ca. 20-250 de ani¹⁹. În cazul clasicilor greci și latini, această diferență este de obicei de 900-1300 de ani, și totuși nimeni nu se gândește să se îndoiască de veridicitatea lor din acest motiv, chiar dacă se bazează pe o bază textuală incredibil de mult mai restrânsă.

Dintre cele patru Evanghelii, trei au fost scrise înainte de distrugerea Ierusalimului (70 d.Hr.): acestea sunt Matei, Marcu și Luca.²⁰ Aceste evanghelii s-au răspândit rapid și pe scară largă după ce au fost scrise. Dacă vreuna dintre afirmațiile din aceste Evanghelii nu ar fi corespuns cu faptele istorice, iudeii ar fi folosit imediat acest lucru ca armă împotriva creștinismului în formare. Dar, deoarece faptele istorice menționate în Evanghelii nu puteau fi contestate în niciun fel, lupta împotriva primilor creștini a constat în primul rând în persecuții fizice. Mai mult, ar fi fost de neconceput ca oameni de frunte ai iudaismului din acea vreme, precum Nicodim (membru al curții supreme de judecată) sau Saul din Tars, un discipol remarcabil al rabinului Gamaliel, Iosif din Arimateea, membru al consiliului preoțesc principal din Templu, sau cărturarul Apolo, originar din Alexandria, să fi devenit creștini, dacă ar fi încercat să-și susțină credința cu fapte eronate, absurde, mincinoase și pseudo-istorice!

Scrierile din NT, care au fost scrise toate între anii 32 și aproximativ 98 d.Hr., sunt deci extrem de credibile.

Se argumentează adesea împotriva profețiilor mesianice că împlinirea lor este o pură coincidență. Acest punct de vedere poate fi ușor respins cu ajutorul teoriei probabilităților. Dacă se presupune o probabilitate de 1:2 pentru împlinirea unei profeții (în realitate, însă, este mult mai mică), rezultă o probabilitate de 1:1.125.000.000.000.000 pentru împlinirea a 50 de profeții, adică exact o posibilitate la 2⁵⁰ cazuri. Dar, întrucât în cazul profețiilor mesianice este vorba de

în ebraică-aramaică: *THALMUD BAVLI*, 11 volume, Jeruschalajim, fără an (ediția standard cea mai folosită în general în iudaismul ortodox). Ediția ebraică-aramaică cu traducere în engleză: *THE SONCINO TALMUD*, Classic Judaic Library, CD-ROM, versiunea Iic3, Judaic Press, Inc., Brooklyn, New York. Ediția ebraică-aramaică în: *BAR ILAN'S JUDAIC LIBRARY*, Bar Ilan University, Responsa Project, CD-ROM, versiunea a 5-a.

¹⁷ ALAND, K.: *Kurz gefasste Liste der griechischen Handschriften des NT (1. Gesamtübersicht)*, Berlin 1963; ALAND, K. și B.: *Der Text des Neuen Testaments*, Berlin, pag. 87.

¹⁸ PACHE, R.: *Inspiration und Autorität der Bibel*, Wuppertal, ediția a 2-a, 1976, pag. 187.

¹⁹ ALAND, K. și B.: *Der Text des Neuen Testamentes*, Berlin, pag. 94. COMFORT, PH.W.: *Early Manuscripts & Modern Translations of the New Testament*, Grand Rapids 1990. LIEBI, R.: *Paulusbrieve neu bestätigt*, Factum 11/12-1989, pag. 458.

²⁰ MAUERHOFER, E.: *Einleitung in die Schriften des Neuen Testaments*, vol. 1, Neuhausen/Stuttgart 1995, pag. 39-250.

împlinirea a peste 330 de profeții, ar rezulta o probabilitate de $1:2,187 \times 10^{99}$ pentru exact 330 de profeții!

Este imposibil să ne imaginăm dimensiunea acestui număr. Acest calcul, însă, arată clar că este *imposibil* să vorbim de o împlinire aleatorie a profețiilor mesianice.²¹

În final, trebuie făcute câteva precizări de bază cu privire la profeția mesianică:

1. Profețiile mesianice se găsesc nu numai în profeți, ci și în Legea lui Moise și în celelalte scrieri ale VT.
2. Trebuie să se facă o distincție între profețiile în care
 - a) Dumnezeu vorbește despre Mesia al Său,
 - b) oamenii vorbesc despre Mesia, și
 - c) Mesia Însuși vorbește.
3. Multe profeții din VT sunt scrise la timpul trecut. Unul dintre scopurile acestui fapt este de a sublinia certitudinea împlinirii. Acesta este așa-numitul „perfect profetic”. Această expresie este un terminus technicus specific în gramatica ebraică.²²

Expresiile „Mesia suferind” și „Mesia triumfător” pot fi regăsite în unul și același pasaj din VT.

Autorul profeției mesianice este „Cel Veșnic” (în ebraică: YHWH), Dumnezeuul Bibliei. Numele Său ebraic înseamnă ceva de genul „Cel care există veșnic” sau „Cel neschimbător”. Este numele pentru existența în sens absolut. El nu este supus schimbării de la trecut la prezent și la viitor, motiv pentru care, prin preștiința și cunoașterea anticipată a viitorului, a putut să le spună profeților Săi ceea ce avea să vină într-un mod infailibil.

Prin realitatea profeției nu sunt excluse nicidecum libertatea de voință și de decizie a omului și responsabilitatea asociată acestora, deoarece Cel veșnic nu le-a determinat mai dinainte, ci doar le-a *cunoscut dinainte*. De aceea, Biblia vorbește despre „prognosis”-ul lui Dumnezeu (compară cu 1 Petru 1.2 și Romani 8.29), adică despre preștiința sau cunoașterea dinainte a lui Dumnezeu.

Noul Testament arată că prin profeția mesianică în adevăratul sens al cuvântului se poate „dovedi” că Isus din Nazaret este Mesia cel profețit. În Faptele apostolilor 9.22 și 18.28, se relatează că atât Pavel, cât și Apolo au folosit acest tip de dovezi în favoarea credinței creștine împotriva iudeilor. În primul caz, textul de bază folosește cuvântul „symbibazo”, iar în cel de-al doilea cuvântul „deiknymi”. „Symbibazo” se referă la o expunere de dovezi bazată pe concluzii logice trase dintr-o multitudine de dovezi colectate. „Deiknymi” se referă la prezentarea dovezilor printr-o prezentare evidentă și clară a motivelor care stau la baza acestora.

Nu se poate sublinia îndeajuns, că nicio altă religie, în afară de creștinismul biblic, nu cunoaște o astfel de expunere de dovezi!

²¹ Compară și cu: GITT, W.: *Prophetie – Gottes Offenbarung in Raum und Zeit*, factum 1/2-1981.

²² GESENIUS, W./KAUTYSCH, E./BERGSTRÄSSER, G.: *Hebräische Grammatik*, ediția a 4-a retipărită a ediției 28, Hildesheim, Zürich, New York 1983, pag. 323: Explicație referitoare la folosirea perfectului ebraic: „Pentru exprimarea unor acțiuni *viitoare*, în măsura în care acestea au fost convenite sau sunt prezentate ca împlinite prin asigurare categorică din partea vorbitorului: ... Cel mai frecvent se găsește o astfel de utilizare a perfectului în vorbirile profetice (așa-numitul *Perfect Propheticum*); profetul se plasează așa de însuflețit în viitor, că el descrie cele viitoare ca și cum le-ar privi înaintea sa sau le-ar auzi, ...”

Capitolul 1

Momentul venirii lui Mesia

1. Săptămânile-an ale profetului Daniel

Capitolul 9 al profetului Daniel este de mare importanță pentru profeția biblică. În acest capitol, este menționat momentul exact al venirii lui Mesia, Conducătorul.

Semnificația expresiei „săptămâni-an”

Cuvântul „shavua”, folosit în textul ebraic din Daniel 9.25-27, se referă la o „unitate de șapte”.

În contextul din Daniel 9, cuvântul „shavua”, care altfel se referă și la o săptămână de șapte zile, nu poate avea decât sensul de „unitate de șapte ani”.

Calculul în săptămâni-an nu era ceva nou pentru israeliții din Vechiul Testament. În Legea lui Moise, Dumnezeu poruncise deja poporului Israel să calculeze într-un ciclu săptămână-an. La fiecare șapte ani, pământul trebuia să fie lăsat în repaus și la fiecare șapte ori șapte ani trebuia celebrată sărbătoarea anului jubiliar (compară cu Leviticul 25.1-7, 8-13).

Context istoric

În anii 606-582 î.Hr., regele Nabucodonosor (Nebucadnețar) i-a deportat pe iudei în captivitate în Babilon. Ierusalimul, cetatea glorioasă, a fost complet distrus, Templul lui Dumnezeu și palatele au fost dărâmate și arse (compară cu 2 Cronici 36).

Exilul a durat 70 de ani, așa cum prezisese Ieremia (Ieremia 25.11-12). Daniel se afla și el printre cei deportați în acea perioadă și a acționat ca profet în acel timp.

Momentul în care a fost emis decretul de reconstruire a Ierusalimului

Din primul verset al capitolului 9 rezultă că următoarea profeție despre Mesia datează din anul 539 î.Hr. (primul an al domniei regelui Darius, fiul lui Ahașveroș, din sămânța mezilor = 539 î.Hr.). În această perioadă, Ierusalimul era încă în ruine. În versetele 25 și 26 se spune:

Daniel 9.25,26: Ia aminte deci și înțelege: de la ieșirea cuvântului pentru așezarea din nou și pentru reconstruirea Ierusalimului până la Mesia, Conducătorul, sunt șapte săptămâni și șaiszeci și două de săptămâni; strada și șanțul vor fi construite din nou, chiar în timpuri de strâmtorare. Și, după cele șaiszeci și două de săptămâni, Unsul va fi nimic și nu va avea nimic; și poporul unui conducător care va veni va distruge cetatea și sfântul locaș ...

Pentru a da și mai multă greutate acurateței acestui citat, să dăm această profeție și într-o traducere cuvânt cu cuvânt din limba ebraică:

vetheda	Ia aminte deci
vethaskel	și înțelege
min	de la
motza	ieșirea
davar	cuvântului
lehaschiv	pentru așezarea din nou
velivnoth	și reconstruirea

jerusalajim	Ierusalimului
ad	până la
maschiach	Mesia
nagid	Conducătorul
schavu‘ah	(sunt) săptămâni-an
schiv‘ah	șapte
veschavu‘im	și săptămâni-an
schischim	șaiszeci
uschenajim	și două.
taschuv	Se va întoarce înapoi
venivnetha	și vor fi construite
rechoy	locul
vecharutz	și șanțul
uvetzoq	și anume în strâmtorare
ha‘ittim	de timpuri.
veacharei	Și după cele
haschavu‘im	săptămâni-an
schischim	șaiszeci
uschenajim	și două
jikkareth	va fi omorât
maschiach	Mesia
ve‘en	și nimic
lo.	Îi (va fi).
veha‘ir	Și cetatea
vehaqodesch	și sfântul locaș
jasch‘chit	va distruge
am	poporul
nagid	Conducătorului
haba	Care va veni.

Din momentul, în care este dat decretul de reconstruire a cetății, și până în momentul, în care Mesia va veni ca și Conducător, vor trece 69 (7 + 62) săptămâni-an (69 x 7 ani = 483 de ani).

În Neemia 2.1-8, este descrisă în detaliu emiterea acestui decret, care este de cea mai mare importanță pentru istoria poporului Israel:

Neemia 2.1-8: Și a fost așa: în luna Nisan, în anul al douăzecilea al împăratului Artaxerxes, era vin înaintea lui; și am luat vinul și l-am dat împăratului. Și nu fusesem trist înaintea lui niciodată. Și împăratul mi-a zis: „Pentru ce este tristă fața ta, deși nu ești bolnav? Aceasta nu este decât întristare de inimă”. Atunci m-am temut foarte mult. Și am zis împăratului: „Trăiască împăratul pentru totdeauna! Cum să nu fie tristă fața mea, când cetatea, locul mormintelor părinților mei, este pustiită și porțile ei sunt arse de foc?” Și împăratul mi-a zis: „Ce ceri?” Astfel m-am rugat Dumnezeului cerurilor și am zis împăratului: „Dacă este bine împăratului și dacă robul tău a căpătat bunăvoință înaintea ta, atunci trimite-mă în Iuda, la cetatea mormintelor părinților mei, ca s-o reconstruiesc”. Și împăratul (fiind și împărăteasa așezată lângă el) mi-a zis: „Cât de lungă va fi călătoria ta? Și când te vei întoarce?” Și împăratul a binevoit să mă trimită și i-am hotărât un timp. Și am zis împăratului: „Dacă binevoiește împăratul să mi se dea scrisori către guvernatorii de dincolo de râu, ca să mă conducă până voi ajunge în Iuda, și o scrisoare către Asaf, păzitorul pădurii împăratului, ca să-mi dea lemne să fac grinzi pentru porțile cetății care ține de casă și pentru zidul cetății și

pentru casa în care voi intra”. Și împăratul mi le-a dăruit, pentru că mâna cea bună a Dumnezeului meu era peste mine.

Data decretului de reconstrucție rezultă din Neemia 2.1: „În luna Nisan, în anul al douăzecilea al împăratului Artaxerxe” (= Artaxerxe I. Longimanus). Artaxerxe a domnit între anii 464-423 î.Hr. El a urcat pe tron în februarie 464, dar de jure (conform legii) domnia sa a început în iulie 465 (după asasinarea lui Xerxe). De la ce dată a socotit Neemia? În calitate de funcționar persan, el a socotit, evident, domnia stăpânului său din iulie 465, așa cum arată următoarele fapte: Potrivit lui Neemia 1.1 și 2.1, mai întâi luna „Kislev” (noiembrie/decembrie) și abia apoi luna „Nisan” (martie/aprilie) a căzut în al 20-lea an împărătesc. Aceste informații arată clar că Neemia a calculat primul an de domnie al împăratului său începând cu *iulie* 465: dacă Neemia ar fi calculat domnia din *februarie* 464, această succesiune de luni nu ar fi fost posibilă. În acest caz, luna Nisan ar fi fost *înaintea* lunii Kislev. Pe baza acestor considerații, putem echivala în mod necesar data din Neemia 2.1 cu martie/aprilie 445 î.Hr.

Pentru israeliții din VT, pasajul din Daniel 9 avea deci următorul înțeles: 483 de ani trebuiau numărați din momentul decretului de reconstruire a Ierusalimului (martie/aprilie 445 î.Hr.), moment în care Mesia trebuia să apară ca și Conducător.

Dorim acum să investigăm data exactă, la care Isus a apărut în Israel ca și *Conducător* (căci pe acesta se pune accentul în Daniel 9.25).

Momentul intrării în Ierusalim

La intrarea Sa în Ierusalim, Isus a fost sărbătorit de poporul iudeu ca Împărat și Mesia. El Și-a început slujirea publică „în al 15-lea an al domniei Cezarului Tiberiu” (Luca 3.1). Cezarul Tiberiu a domnit între anii 14-37 d.Hr. Al cincisprezecelea an al domniei sale a fost, prin urmare anul 29 d.Hr. Slujirea publică a lui Isus a durat aproximativ trei ani. În Ioan 2.13; 6.4; 11.55 ni se vorbește despre trei Paști la care a luat parte Isus. Luca 13.7 vorbește direct despre cei trei ani ai slujbei sale publice.

În Ioan 12.1 se spune că Isus a venit în Betania cu șase zile înainte de Paștele iudeilor (în anul 32 d.Hr.). Versetele 12 și următoarele relatează că intrarea Sa în Ierusalim, unde a fost sărbătorit ca și Conducător, a avut loc a doua zi. Conform calendarului iudaic, a cincea zi înainte de Paștele iudeilor cade așadar în luna Nisan în anul 32 d.Hr. (Paștele iudeilor a avut loc întotdeauna în luna Nisan). Acest lucru înseamnă că punctele de început și de sfârșit ale celor 69 de săptămâni-an sunt cunoscute: anul 445 î.Hr. (martie/aprilie) și anul 32 d.Hr. (martie/aprilie).

Durata celor 69 de săptămâni-an

În Biblie, anul profetic durează 360 de zile²³ (compară Apocalipsa 11.3 cu Apocalipsa 12.14, unde 3,5 ani sunt echivalați cu 1260 de zile. Prin urmare, un an are 360 de zile). Cele 69 de săptămâni-an corespund, prin urmare, la 173.880 de zile (69 x 7 x 360). Acest interval de timp ar trebui deci să se situeze între datele menționate mai sus. Dacă luăm acum în considerare faptul, nu prea cunoscut, că în istorie, spre deosebire de astronomie, nu există un an 0 (după 1

²³ Compară cu ANDERSON, R.: *The Coming Prince*, ediția a 10-a, Grand Rapids 1957, pag. 67-75.

î.Hr. urmează direct anul 1 d.Hr.), se poate constata că cele 173.880 zile se încadrează exact între martie/aprilie 445 î.Hr. și martie/aprilie 32 d.Hr. Daniel 9 s-a împlinit!

Consecințe

Profeția din Daniel 9 s-a împlinit cu o precizie uimitoare. Aceasta ar fi acum *una* dintre cele peste 330 de profeții! Firește, o asemenea exactitate este întotdeauna întâmpinată cu scepticism. Cu toate acestea, nu vrem să facem cu Daniel 9 aceeași greșeală ca neoplatonicianul de odinioară Porphyrius (300 d.Hr.), care, în cea de-a 12-a carte a sa împotriva creștinilor, a declarat că al 11-lea capitol al profetului Daniel este falsificat, pe motiv că ar conține o profeție prea precisă.

Confirmarea istorică a profeției biblice

Dacă cineva ar vrea să pună la îndoială profeția din Daniel 9, acest lucru ar fi posibil doar dacă data apariției lui Isus în Israel ar fi greșită, deoarece pasajul în sine și data decretului de reconstruire a Ierusalimului nu pot fi contestate (compară cu descoperirile de la Qumran și traducerea Septuaginta). Din mai multe surse extra biblice reiese însă clar că El a trăit și a murit în timpul împăratului Tiberiu (14-37 d.Hr.) și al procuratorului roman Pilat (26-36 d.Hr.). Tacitus (55-ca. 115 d.Hr.), un mare istoric roman, scrie în Analele sale (XV,44) despre creștinii din Roma și explică în acest context: „Acest nume provine de la Hristos, care a fost executat de procuratorul Pontius Pilat în timpul lui Tiberiu”²⁴.

Josephus Flavius (37-100 d.Hr.) scrie la unison în lucrarea sa „Antiquitates Judaicae”: „Pe vremea aceea trăia Isus, un înțelept ... Și când Pilat, urmând sfatul conducătorilor noștri, L-a condamnat la cruce ... ”²⁵

Tertulian (secolul al II-lea d.Hr.) spune în Apologia 5,2: „Tiberiu, deci, pe vremea căruia a apărut în lume numele de creștinism, a relatat ... ”²⁶

Din aceste mărturii reiese clar că Isus a apărut în Israel între anii 26 și 36 d.Hr. De la anul 445 î.Hr. până la perioada 26-36 d.Hr., cele 69 de săptămâni-an se încadrează exact. Chiar dacă ar fi să luăm în considerare posibilitatea unei anumite inexactități în cifrele referitoare la ani, pe care le-am preluat din literatura de specialitate, este totuși clar că săptămânile-an ale lui Daniel se încadrează exact în perioada de la Artaxerxe la Tiberiu. Daniel 9 s-a împlinit!

²⁴ Citat după BRUCE, F.F/GÜTING, E.: *Außerbiblische Zeugnisse über Jesus und das frühe Christentum*, Basel 1991, pag. 12. Întreaga ediție de texte a istoriei a lui TACITUS, P.C.: *Historien*, Lateinisch-deutsch, editor Joseph Borst, cu colaborarea lui Helmut Hroß, München 1959.

²⁵ Citat după BRUCE, F.F/GÜTING, E.: *Außerbiblische Zeugnisse über Jesus und das frühe Christentum*, Basel 1991, pag. 26.

²⁶ Citat după BRUCE, F.F.: *Die Glaubwürdigkeit der Schriften des Neuen Testaments: Eine Überprüfung des historischen Befundes*, Bad Liebenzell 1976, pag. 124.

Adăugări

Subdiviziunea săptămânilor-an

Pe bună dreptate se pune întrebarea, de ce cele 69 de săptămâni-an sunt împărțite în 7 și 62 de săptămâni-an. Această problemă se rezolvă după cum urmează: primele 7 săptămâni-an (49 de ani) se referă la perioada de reconstrucție completă a cetății Ierusalim, despre care Daniel 9 spune:

Daniel 9.25: ... strada și șanțul vor fi construite din nou, chiar în timpuri de strâmtorare.

Celelalte 62 de săptămâni-an au început imediat după finalizarea restaurării Ierusalimului.

Acest fapt este foarte important! Căci altfel cum s-ar putea ști că decretul de reconstruire din Daniel 9 se referă la cel al lui Artaxerxe și nu la cel al lui Cyrus (Cores) din anul 539 î.Hr. (compară cu Isaia 44.28; Ezra 1)? Daniel 9 spune că în primii 49 de ani după decretul la care se face referire aici, cetatea Ierusalim urma să fie restaurată. Spre deosebire de Cyrus, acest lucru s-a întâmplat doar la Artaxerxe. Astfel, iudeul din VT putea ști clar că trebuia să calculeze venirea lui Mesia începând de la decretul din 445 î.Hr.

Afirmația din Daniel 9.26

Daniel 9.26 se spune că, după cele 69 de săptămâni de ani, Mesia „va fi nimicit și nu va avea nimic”. Nu se spune după cât timp se va întâmpla acest lucru. Însă, aflăm din Evangheliile că Isus a fost răstignit la exact 5 zile după apariția Sa ca Împărat.

Explicația expresiei „poporul unui conducător care va veni”

Această expresie se referă la romani, care au distrus efectiv cetatea Ierusalim și Templul după răstignirea lui Isus. Acest eveniment a avut loc în anul 70 d.Hr.

O relatare a acestui eveniment, făcută de un martor ocular, poate fi găsită în cartea „De bello Judaico” (= Istoria războiului iudaic) a lui Josephus Flavius. Importantul rabin Solomon Jarchi (1070-1105), cunoscut sub numele de Rashi, autorul unui comentariu la 23 de tratate talmudice și la întreaga Biblie (VT), a spus că Daniel 9 a profețit suferințe, pe care poporul iudeu va trebui să le îndure în timpul distrugerii Ierusalimului în anul 70 sub comanda lui Titus.²⁷ Și alte surse iudaice confirmă această afirmație.²⁸

Mosche Ben Maimon și Daniel 9

Rabinul Mosche Ben Maimon (= Moses Maimonides, 1135-1204), unul dintre cei mai mari savanți iudei din Evul Mediu, care a fost numit „al doilea Moise” datorită influenței sale extraordinare asupra gândirii teologice a iudaismului, s-a exprimat în mod foarte caracteristic în scrisoarea sa „iggereth hatheman” despre calculul săptămânilor-an:

„Daniel ne-a explicat știința profundă a timpului (în care va veni Mesia), dar pentru că ne este ascunsă, înțelepții ne-au interzis amintirea binecuvântată, să calculăm timpurile din

²⁷ Comentariile lui Raschi se găsesc în *miqra 'oth gedoloth*, volumele 1-VIII, Jeruschalajim 1972.

²⁸ De exemplu: *Babylonischer Talmud, Nazir 32b*; FLAVIU, J.: *Antiquitates Judaicae*, X, 11.7; FLAVIUS, J.: *De bello Judaico*, IV, 6.3 și VI, 5.4.

viitor (ale lui Mesia), pentru că oamenii de rând ar putea fi deranjați de aceasta și cădea în rătăcire, când își vor da seama că timpurile au trecut și că El (Mesia) nu a venit încă. De aceea, înțelepții amintirii binecuvântate spun: «Spiritul trebuie să sfârșească pe cel care calculează timpurile, pentru că ei fac poporul să se poticnească.» De aceea, înțelepții s-au rugat împotriva unor astfel de oameni, pentru ca mințile lor să plesnească și calculele lor să nu mai fie nimic.”²⁹

Această afirmație nu are nevoie de alte comentarii, ea vorbește de la sine.

Caracterul unic al împlinirii

A devenit clar cum a fost clar prezisă venirea lui Mesia în Vechiul Testament și cum aceste informații au fost împlinite cu precizie în Isus Hristos. În acest context, este remarcabil faptul că, în întreaga istorie a iudeilor, au apărut mai mult de 40 de persoane, care au pretins că sunt Mesia cel promis. Despre cei mai mulți dintre ei nu se mai vorbește astăzi. Bar Koch-ba (132 d.Hr.) și Shabetai Zwi (1665 d.Hr.) au atins cea mai mare importanță dintre toți acești falși Mesia, deoarece ei au pus în mișcare părți mari din iudaism. În comparație cu ceea ce s-a prezis, acum devine clar că amândoi au venit prea târziu, pentru a fi Mesia cel promis, unul cu aproximativ 100 de ani și celălalt cu aproximativ 1630 de ani. Nici unul dintre acești falși Mesia nu și-a putut susține afirmațiile cu profeții împlinite!

2. «Shevet» din Iuda

Și patriarhul Iacov (secolul 19 î.Hr.) a vorbit profetic despre Mesia care va veni. Cu puțin timp înainte de moartea sa, el i-a anunțat pe cei doisprezece fii ai săi, părinții celor douăsprezece seminții ale poporului Israel, ce se va întâmpla cu urmașii lor (compară cu Geneza 49.1-2). În contextul profeției mesianice, declarația lui Iacov despre seminția lui Iuda are o importanță deosebită:

Geneza 49.10: Toiagul de domnie nu se va depărta din Iuda, nici toiagul de cârmuire dintre coapsele lui, până va veni Șilo (= Cel care creează pacea, Cel care aduce odihna) și de El vor asculta popoarele.

Înțelegerea mesianică a textului din Geneza 49.10 în iudaism

Termenul „Șilo” este unul dintre numeroasele Nume ale lui Mesia în VT. În Talmud, atunci când rabinul Jochanan (secolul I d.Hr.) întreabă care este numele lui Mesia, răspunsul este că Numele lui este „Șilo”.³⁰

²⁹ Citat după MEISTER, A.: *Die Erfüllung der messianische Verheißung des AT durch Jesus von Nazareth*, editat de Prof. S. Külling, Bettingen, fără an, pag. 19.

³⁰ *Babilonischer Talmud*, Sanhedrin 98b.

Multe alte scrieri rabinice conțin, de asemenea, o înțelegere mesianică a acestui pasaj³¹. Însă, aș dori să amintesc aici în mod deosebit despre două documente importante: Targum Onkelos³² și Bereschith Rabba (§ 98)³³.

Semnificația cuvântului «shevet»

Cuvântul ebraic „shevet”, care este tradus aici prin „sceptru”, desemnează un „băț” sau un „toiag”. Din Numeri 17 rezultă că fiecare dintre cele douăsprezece seminții ale lui Israel avea un toiag sau un sceptru, pe care era scris numele căpeteniei seminției respective. Acest toiag era, printre altele, un simbol al *puterii și identității* unei seminții.³⁴

Cuvântul „shevet” în ebraică înseamnă atât „sceptru”, cât și „seminție (trib)”. De aici reiese clar: în Biblie, „shevet” simbolizează identitatea și puterea unei seminții israelite printr-un joc de cuvinte.

Acum, mesajul din Geneza 49.10 devine clar: identitatea și puterea seminției lui Iuda nu vor dispărea până la venirea lui Mesia.

Prăbușirea națională a lui Iuda

Când romanii au pus capăt statului iudeu în jurul anului 70 d.Hr., identitatea națională a seminției lui Iuda s-a prăbușit. Conducerea politică a plecat și ea din Iuda în acel moment. În consecință, Mesia trebuie să fi venit înainte de acest moment. Isus din Nazaret a apărut de fapt în Israel cu aproximativ 40 de ani mai devreme!

Identitatea lui Iuda în Babilon

În ceea ce privește captivitatea babiloniană a lui Iuda, trebuie remarcat, de asemenea, că identitatea națională a seminției lui Iuda nu s-a prăbușit în acel moment, deoarece Iuda ca națiune a fost, într-un anumit sens, strămutată din punct de vedere geografic. Ezechiel 8.1 și Ezechiel 20.1 arată că Iuda a avut și o conducere politică în această perioadă. Seminția a intrat pur și simplu sub stăpânire străină începând din acest moment.

³¹ EDERSHEIM, A.: *The Life and Times of Jesus the Messiah*, ediție retipărită, Grand Rapids 1986, pag. 712-713. Această lucrare conține pe paginile 710-741 o listă detaliată de pasaje de referință din literatura rabinică, în care sunt amintite afirmații din Vechiul Testament.

³² «Targumim» (pluralul de la «Targum») sunt parafrazările arameice și traduceri ale aproape întregului VT. Urmare captivității babiloniene, limba arameică a înlocuit tot mai mult limba ebraică. De aceea, începând de atunci, la citirea VT în sinagogi s-a început traducerea textului în aramaică. La început aceasta s-a făcut verbal și pe de rost. Mai târziu această tradiție de traducere s-a fixat în scris în targumim. Deoarece ele conțin și adnotări explicative, ele oferă informații despre gândirea teologică din iudaim până în perioada precreeștină. Din cele mai vechi și mai importante targumim face parte și Targum Onkelos la cele cinci cărți ale lui Moise (redactat aproximativ în secolul al 2-lea d.H.; mai târziu a fost prelucrat redacțional) și Targum Jonathan Ben Uzziel la cărțile profetice (redactat aproximativ în secolele 1-2 d.H.; prelucrare redacțională în secolele 3-5?). Ediția textuală cu targumim: miqra'oth gedololoth, vol. I-VIII, Jeruschalajim.

³³ Ediția textuală în: *BAR ILAN'S JUDAIC LIBRARY*.

³⁴ Cuvântul „shevet” este în legătură cu poporul Israel și expresia faptului că poporul ca seminție a lui Dumnezeu este privit ca mărturie responsabilă față de celelalte popoare.

Capitolul 2

Descendența și originea lui Mesia

1. Arborele Său genealogic

Până în jurul anului 70 d.Hr., era posibil, cel puțin în condiții normale, ca fiecare iudeu nativ să-și urmărească cu precizie arborele genealogic, deoarece 1 Cronici 9.1 spune că întregul Israel era înregistrat în registre genealogice. Posesia unui registru genealogic era de interes personal, deoarece oricine nu-și putea dovedi ascendența în acest mod nu era recunoscut ca israelit, ceea ce era însoțit cu dezavantaje (compară cu Ezra 2.59-62; Neemia 7.61-65).

Dacă cineva ocupa o poziție publică în Israel și devenea cunoscut ca urmare, era firesc ca genealogia sa, sau cel puțin anumiți strămoși cunoscuți din ea, să fie făcută publică. Dar dacă cineva, a cărui genealogie nu era absolut impecabilă, ar fi vrut să ocupe o poziție publică, ar fi fost imediat înlăturat ca fiind incompetent.

Aceste observații preliminare sunt foarte importante în legătură cu faptul că în Vechiul Testament anumitor oameni li s-a promis că Mesia va fi un descendent direct al lor.

Genealogiile din Evangheliile după Matei și Luca

În Evanghelia după Matei 1 este consemnată genealogia lui Iosif, tatăl adoptiv al lui Isus, iar în Evanghelia după Luca 3 cea a Mariei, mama lui Isus. Aceasta din urmă este de cea mai mare importanță pentru următoarele observații.

Iată genealogia Mariei din Luca 3.23-38:³⁵

Luca 3.23-38: Și Isus însuși era de aproape treizeci de ani când a început să predice, fiind, după cum se presupunea, fiu al lui Iosif, al lui Eli, al lui Matat, al lui Levi, al lui Melhi, al lui Iana, al lui Iosif, al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui Nagai, al lui Maat, al lui Matatia, al lui Semei, al lui Iosif, al lui Iuda, al lui Ioanan, al lui Resa, al lui Zorobabel, al lui Salatiel, al lui Neri, al lui Melhi, al lui Adi, al lui Cosam, al lui Elmodam, al lui Er, al lui Iose, al lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Matat, al lui Levi, al lui Simeon, al lui Iuda, al lui Iosif, al lui Ionan, al lui Eliachim, al lui Melea, al lui Mena, al lui Matata, al lui Natan, al lui David, al lui Iese, al lui Obed, al lui Boaz, al lui Salmon, al lui Naason, al lui Aminadab, al lui Aram, al lui Arni, al lui Esrom, al lui Fares, al lui Iuda, al lui Iacov, al lui Isaac, al lui Avraam, al lui Tara, al lui Nahor, al lui Saruh, al lui Ragau, al lui Falec, al lui Eber, al lui Sala, al lui Cainan, al lui Arfaxad, al lui Sem, al lui Noe, al lui Lameh, al lui Matusala, al lui Enoh, al lui Iared, al lui Maleleel, al lui Cainan, al lui Enos, al lui Set, al lui Adam, al lui Dumnezeu.

³⁵ Faptul că Matei 1 redă genealogia lui Iosif și Luca 3 redă pe cea a Mariei trebuie dovedit: În Matei 1.16 se spune: „Și Iacov a născut pe Iosif, bărbatul Mariei”. Din aceasta rezultă că Iacov era tatăl adevărat al lui Iosif. În Luca 3.23 stă scris, conform traducerii Luther: „... Iosif, care era un fiu al lui Eli ...”. Însă în textul original în greacă nu stă cuvântul „fiu”! El era fiul lui Iacov și numai ginerele lui Elis, tatăl Mariei.

Promisiunile lui Dumnezeu făcute lui Avraam, Isaac și Iacov.

În secolul XXI î.Hr., Dumnezeu i-a promis lui *Avraam* de mai multe ori că Mesia va descinde din el. În Geneza 22.18, de exemplu, se spune:

Geneza 22.18: Și în sămânța ta (= urmașul tău) vor fi binecuvântate toate națiunile pământului, ...

Nu se spune „și în semințele tale”, ca fiind vorba de mulți urmași, ci „în sămânța ta”. Acest descendent este Mesia (Galateni 3.16).

În secolul al XX-lea î.Hr. Dumnezeu a promis de mai multe ori că Mesia va descinde din *Isaac*. În Geneza 26.4, de exemplu, Dumnezeu i-a spus lui Isaac:

Geneza 26.4: ... și în sămânța ta vor fi binecuvântate toate națiunile pământului, ...

În jurul anului 1874 î.Hr., lui *Iacov*, căruia i s-a dat mai târziu numele de *Israel*, i s-a dat promisiunea că Mesia va fi urmașul său:

Geneza 28.14: ... și în sămânța lui vor fi binecuvântate toate familiile pământului.

În jurul anului 1874 î.Hr. a fost astfel dezvăluit în mod clar că Mesia va fi un israelit. Dar din care dintre cele *12 seminții ale lui Israel* va proveni El?

Mesia trebuia să vină din seminția lui Iuda

În jurul anului 1804 î.Hr., patriarhul Iacov le-a spus celor doisprezece fii ai săi ce se va întâmpla cu urmașii lor în viitor. El i-a spus fiului său Iuda:

Geneza 49.10: Toiagul de domnie nu se va depărta din Iuda, nici toiagul de cârmuire dintre coapsele lui, până va veni Șilo și de El vor asculta popoarele.

Mesia trebuia să fie un urmaș al lui Iuda și nu al lui Ruben, Simeon, Levi, Zabulon, Isahar, Dan, Gad, Așer, Neftali, Iosif sau Benjamin. 1 Cronici 5.2 (aproximativ 530 î.Hr.) exprimă același fapt cu alte cuvinte:

1 Cronici 5.2: ... pentru că Iuda a avut întâietatea între frații săi și din el este conducătorul, ...

Cuvântul pentru conducător (în ebraică „nagid”) din acest pasaj este de altfel același cu cel din Daniel 9.25.

Dar din ce familie din Iuda urma să vină Mesia?

Mesia trebuia să vină din familia lui Isai

Profetul Isaia a răspuns la întrebarea de mai sus în capitolul 11.1:

Isaia 11.1: Și o Odraslă va ieși din tulpina lui Isai și o Ramură din rădăcinile lui va rodi.

În Targum Jonathan Ben Uzziel³⁶ acest pasaj este înțeles în sens mesianic. Titlul „Mesia” a fost introdus acolo în scop explicativ!

³⁶ Ediția de text cu Targum Onkelos: miqra'oth gedoloth, Vol I-VIII.

Isaia a prezis, așadar, că Mesia va veni din familia lui Isai, betleemitul. Dar, Isai a avut *opt fii* (compară cu 1 Samuel 16). Care dintre aceștia urma să fie strămoșul lui Mesia?

Mesia trebuia să fie un descendent al lui David

În mai multe locuri din Vechiul Testament se spune că Mesia urma să fie un fiu al lui *David*, fiul lui Isai. Ieremia a vestit în jurul anului 600 î.Hr:

Ieremia 23.5: „Iată, vin zile”, zice Domnul, „când îi voi ridica lui David o Odraslă dreaptă și va împărăți ca împărat și va lucra cu înțelepciune și va face judecată și dreptate în țară.

(Compară și cu Ieremia 33.15).

În Psalmul 132.11 este scris:

Psalmul 132.11: Domnul i-a jurat lui David în adevăr, nu Se va întoarce de la aceasta: „Din rodul trupului tău voi pune pe tronul tău.”

Dumnezeu Se obligase față de David cu jurământ, că Mesia va fi un descendent direct al lui (compară și cu Psalmul 89.35,36).

Confirmare prin genealogia Mariei

Toate persoanele menționate mai sus se regăsesc în genealogia Mariei, mama lui Isus. Acest lucru confirmă faptul că și aceste profeții s-au împlinit în istoricul Isus din Nazaret.

În poporul iudaic s-a făcut cunoscută descendența Sa în mod general, motiv pentru care L-au numit „Fiul lui David” (compară cu Luca 18.38,39; Matei 21.9,15,27; vezi și Matei 15.22). Dacă toate acestea nu ar fi corespuns realității, liderii iudaismului din acea vreme ar fi putut folosi acest lucru ca argument împotriva pretenției lui Isus de a fi Mesia. Însă, un astfel de fapt ușor de verificat nu putea fi nici negat, nici pus la îndoială.

Istoricul Luca

Întrucât genealogia lui Isus a fost transmisă de Luca, trebuie remarcat și faptul că arheologia a confirmat că Luca este un istoric extrem de exact, precis și credibil. După ani de cercetări, renumitul arheolog William Ramsay a ajuns la concluzia că relatarea istoriei de către Luca este de neegalat în ceea ce privește veridicitatea ei. Alți cercetători au continuat munca lui Ramsay. Rezultatele lor arată în mod clar că istoriografia lui Luca este absolut demnă de încredere până la cel mai mic detaliu.³⁷

Din moment ce Evanghelia după Luca este atât de demnă de încredere și credibilă, la fel sunt și celelalte trei Evanghelii ale Noului Testament: Matei, Marcu și Ioan. Acestea sunt în concordanță cu Luca. Prin urmare, ele sunt confirmate istoric de Luca.

³⁷ Cu privire la Ramsay compară cu: BRUCE, F.F.: *Die Glaubwürdigkeit der Schriften des Neuen Testaments: Eine Überprüfung des historischen Befundes*, Bad Liebenzell 1976, pag. 98. Referitor la rezultatele cercetării moderne, care confirmă veridicitatea relatărilor lui Luca, compară cu următoarea lucrare standard: HEMER, C.J.: *The Book of Acts in the Setting of Hellenistic History*, Tübingen 1989.

2. Locul de naștere al lui Mesia

Profeția profetului Mica

În secolul al VIII-lea î.Hr., Mica, din Moreșet, a lucrat ca profet (compară cu Mica 1.1). El trebuia să anunțe locul de naștere al lui Mesia. În Mica 5.2, Dumnezeu spune:

Mica 5.2: Și tu, Betleeme, Efrata, deși ești mic între miile lui Iuda, din tine Îmi va ieși cel care va fi Stăpânitor în Israel, ale cărui origini sunt din vechime, din zilele eternității.

În țara Israel existau două localități numite Betleem: una în Galileea (compară cu Iosua 19.15,16) și una în Iudeea. Aceasta din urmă a fost numită Betleem-Efrata, pentru a o distinge de cealaltă.

Mesia urma să Se nască în acest sat, care se afla la puțin mai mult de zece kilometri la sud de Ierusalim și avea probabil mai puțin de 1.000 de locuitori pe vremea lui Isus. Profetul Mica a anunțat acest lucru cu o claritate și certitudine fără echivoc, cu multe secole înainte de împlinire.

Confirmarea prin Noul Testament

În Noul Testament se confirmă faptul că Isus s-a născut în Betleemul-Efrata. Matei 2.1 spune:

Matei 2.1: Iar după ce S-a născut Isus în Betleemul din Iudeea, în zilele împăratului Irod., ...

Medicul Luca a confirmat, de asemenea, acest fapt în capitolul 2 al Evangheliei sale. În acest context, să ne gândim din nou la ceea ce s-a explicat în secțiunea „Istoricul Luca” privind credibilitatea Evangheliilor!

Mica 5.1 a fost întotdeauna bine înțeles

Când Irod cel Mare, Edomitul, a aflat că S-a născut un nou Împărat, i-a adunat pe toți preoții de seamă și pe cărturari și i-a întrebat despre locul de naștere al lui Mesia. Ei i-au spus:

Matei 2.5: În Betleemul din Iudeea, pentru că așa este scris prin profet ...

Nu numai cărturarii erau lămurii în această privință, căci Ioan relatează despre oameni obișnuiți din popor care au spus:

Ioan 7.41,42: Alții spuneau: „Acesta este Hristosul”. Alții spuneau: „Atunci, din Galileea vine Hristosul? N-a spus Scriptura că Hristosul vine din sămânța lui David și de la Betleem, satul de unde era David?”

Un alt indiciu că Mica 5.2 a fost bine înțeles este oferit de Septuaginta, în care acest pasaj a fost redat atât de bine încât se poate concluziona că traducătorul a înțeles ceea ce a redat în limba greacă.

Mica 5 în Targum Jonathan

Targum Jonathan Ben Uzziel despre profeti³⁸ arată, de asemenea, în mod clar înțelegerea mesianică a acestui pasaj în iudaism. Titlul „Mesia” a fost inserat acolo în text pentru clarificare.

³⁸ Ediția textuală cu targumim: miqra'oth gedoloth, vol. I-VIII, Jeruschalajim.

3. Isus, Nazarineanul

Isus este numit „Nazareu” sau „Nazarinean” de 18 ori în Noul Testament. Acest nume provine din cuvântul ebraic „nezer”, care înseamnă „mlădiță”, „lăstar” sau „ramură”.

În sfera publică a iudaismului din anii 29-32 d.Hr., Isus era cunoscut în general ca „Isus Nazarineanul”. El a fost numit astfel chiar și de cei mai mari adversari ai săi (compară cu Ioan 18.5,7). Astfel s-a împlinit ceea ce profeții au vestit, și anume că Mesia va fi numit „lăstarul” respectiv „mlădița”.

Afirmațiile profeților Zaharia, Ieremia și Isaia

În jurul anului 520 î.Hr., profetul Zaharia a vestit următoarele despre Mesia:

Zaharia 6.12: Așa vorbește Domnul oștirilor, zicând: Iată un om al cărui Nume este Odrasla!

Zaharia 3.8: ... pentru că, iată, voi aduce pe Robul Meu, Odrasla!

Și aceste două pasaje din Zaharia sunt identificate ca fiind mesianice în Targum Jonathan.

Cu vreo optzeci de ani înainte de Zaharia, Ieremia a vestit:

Ieremia 23.5: „Iată, vin zile”, zice Domnul, „când îi voi ridica lui David o Odraslă dreaptă și ... va face judecată și dreptate în țară.

Profetul Isaia L-a numit pe Mesia astfel:

Isaia 4.2: În ziua aceea, Odrasla Domnului va fi spre frumusețe și glorie.

Un joc de cuvinte în ebraică

Deși cuvântul ebraic „zemach” (= „mlădiță”, „lăstar” sau „ramură”) este folosit în pasajele menționate mai sus, oricărui iudeu, care cunoștea scrierile, îi era posibil ca atunci când auzea de „Isus Nazarineanul”, să asocieze imediat numele „Nazarineanul” cu cuvântul „zemach”, menționat în pasajele de mai sus. Semnificațiile numelor joacă un rol major în Biblie!

Există și alte referiri la „Nazarinean” în Vechiul Testament. În Isaia 11.1, de exemplu, se spune:

Isaia 11.1: Și o Odraslă va ieși din tulpina lui Isai și o Ramură din rădăcinile lui va rodi.

Cuvântul folosit pentru „ramură” în acest pasaj, în textul original, este „nezer”. Aceasta este rădăcina cuvântului din numele „Nazarinean”!

O întrebare legitimă

Cu toate acestea, trebuie să ne întrebăm acum, pe bună dreptate, de ce Isus nu a fost niciodată numit de fapt „Isus Betleemitul”, ci numai „Isus Nazarineanul”, cu toate că El S-a născut în Betleem.

Următoarele referințe ar trebui să clarifice acest fapt: Atunci când teribilul și crudul împărat Irod cel Mare a ordonat omorârea pruncilor (compară cu Matei 2), Iosif și Maria au fugit cu copilul din Betleem în Egipt. După moartea lui Irod, ei s-au întors și au vrut să se stabilească în

Betleem. Dar când Iosif a auzit că Arhelau, cel mai crud dintre fiii lui Irod cel Mare³⁹, devenise conducător al Iudeii, i-a fost teamă să se mute acolo. Exista un motiv întemeiat pentru aceasta: lui Irod Antipa, fratele lui Arhelau, ar fi trebuit să i se dea acest loc, dar Irod cel Mare schimbase testamentul într-un acces de furie cu puțin timp înainte de moartea sa și îl pusese pe Arhelau în locul lui Irod Antipa.⁴⁰

De aceea, Iosif și Maria au venit cu copilul în ținuturile Galileii și au rămas în Nazaret. Isus a trăit acolo timp de aproximativ 28 de ani. Din acest motiv a fost numit „Isus Nazarineanul”.

Este uimitor modul în care circumstanțele politice au fost implicate în împlinirea acestei profeții despre Mesia (compară cu Psalmul 79.10).

Chiar și astăzi, criticii se referă adesea la Isus ca fiind „Isus din Nazaret”, astfel încât profeția conform căreia Mesia urma să fie numit „Nazarineanul” este încă confirmată chiar și de adversarii Săi.

4. Din Egipt

Pare destul de paradoxal când constatăm că Dumnezeu l-a pus pe profetul Osea să vestească în secolul al VIII-lea î.Hr. că Mesia va veni din Egipt. În Osea 11.1 se spune:

Osea 11.1: ... și am chemat pe fiul Meu din Egipt.

În Matei 2, se poate citi împlinirea acestei profeții. Maria și Iosif, care au fugit în Egipt din cauza decretului lui Irod cel Mare referitor la omorârea pruncilor, s-au întors în țara Israel după moartea acestui tiran. Așadar, Mesia chiar a venit din Egipt.

Acum este clar. Profeții au fost foarte preciși: Mesia urma să se nască în Betleem, să fie numit „Nazarinean” și să fie chemat din Egipt!

Tradus din: Roger Liebi „Der verheißene Erlöser”, Editura CLV, Bielefeld, anul 2007, pag. 7-38.

³⁹ Cu privire la cruzimea lui împăratului Arhelau compară cu FLAVIUS, J.: *De bello Judaico*, II, 7.3

⁴⁰ Compară cu FLAVIUS, J.: *De bello Judaico*, I, 33.